

ELŐFIZETÉS

BELTÉREN:

Egy évre 24 korona.
Egy hónapra 2 korona.

VIDÉKEN:

Egy évre 28 korona.
Egy hónapra 2 k. 40 f.

HIRDETÉSEK:

4-betűs betű sor egyszer 20 fillér,
minden következőnél 16 fillér.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI NAPILAP.

SZERKESZTŐSÉG:

Aradi és csanádi egyesült
vasutak palotájában.
TELEFON-SZÁM. 382.

KIADÓHIVATAL:

Aradi Nyomda Résvédelmi
Társaság.
József tőzherceg-ut. 22. sz.
TELEFON-SZÁM. 384.

Arad, 1914.

FŐSZERKESZTŐ:
STAUBER JÓZSEF.

Hétfő, szeptember 14.

Hősies küzdelmeink az északi harctéren.

Hindenburg tábornok serege átlépte az orosz határt.

A budapesti hadtest fényes haditette. — Auffenberg serege kedvezőbb állásba vonul. — Véres harcok Páris körül. — Calais felé nyomul egy német hadsereg.

Távirati tudósítás.

Budapest—Bécs, augusztus 13.

A mai jelentéseink szerint szövetségesünkkel együtt offenzívában vagyunk, majd az összes hadiszíntereken: Franciaországban és Belgiumban csakugy, mint Keletporoszországban. Volhyniában és — ami a legnagyobb izgalmat váltja ki belőlünk: Galicia keleti frontján. Lemberg körüli offenzívánk immár ötödik napja tart s lassu, de eddig örvendetes határozottsággal érvényesül. Ma már több helyen nemrég tegnap még orosz kézben volt lövészárkok és földhányások vannak magukat előredolgozó gyalogságunk mögött. A helyzetet még lehetetlen áttekinteni, de megnyugtató momentum, hogy csodálatos rendben és nyugalommal megy minden és a harcvezetésben álló csapataink ellátása is kitűnő. Harcvonalunk a galiciai harcok eredeti megkezdése óta valamennyire megrövidült s ez éppen, mert a túlnagy orosz erők sikeres és gyors mozgására kevésbé alkalmas, kedvezőbb operációs helyzetet teremt számunkra.

Keletporoszországból Hindenburg tábornok már a második oda betört orosz sereget is visszavonulásra kényszerítette s ez az orosz offenzíva teljes kudarcát jelenti ezen a hadszíntéren.

A német-francia hadszíntéren a németek gyors előnyomulása azt eredményezte, hogy a francia gros nem a Dijon—Nevers vonalon, hanem eittől nyugatra gyülekezik s innen kísérelte az offenzívát. Ahogyan a háború elején a franciák sürgették az erős orosz offenzívát Poroszország ellen, úgy követelik most ugyanezt az oroszok a franciáktól. A jelek arra mutatnak, hogy egy igen nagyméretű ütközet van kifejlődésben.

Ugyanakkor azonban a német trónörökös serege elfoglalta a verduni erősség délnyugati oldalán levő két erődöt, aminek kettős jelentősége egyfelől, hogy szabad utat nyert délnyugat felé, tehát a francia gros jobboldalába, másfelől a hátába kerülhet a keleti francia hadseregnek, amely Verdun, Toul, Epinal és Nancy ostromolt erősségei közé van beékelve.

A leMBERGI harc.

Budapest, szeptember 13. A főhadiszállásról jelentik: A leMBERGI csatában a grodeki műút mentén és attól dére harcba vett hadseregnek sikerült az ellenséget öt napi heves

küzdelem után viaszorítani, tízezer orosz el-fogni és számos ágyut zsákmányolni. Ez az eredmény azonban nem volt teljesen kihasználható, mivel északi seregünket RAVARUSKÁNÁL nagy túlerő fenyegeti és ezenkívül újabb orosz erők nyomultak úgy Dankl serege ellen, mint az ezen hadsereg és két csapatátér közti területre. Tekintettel az ellenség nagyon jelentékeny túlerőjére, ajánlatos volt három hét óta majdnem szakadatlanul hősiesen harcoló hadseregeinket kedvező terepszakaszban gyülekeztetni és a további hadműveletekre készíteni. Höfer vezérőrnagy

Két hadseregünk befejezte

győzelmes előnyomulását.

Budapest: A Pester Lloyd harctérré küldött tudósítója jelenti: Lemberg körüli nagy csatában a jobb szárny, amely csupa magyar katonából áll, még múlt pénteken nagy sikereket ért el RAVARUSKÁNÁL, azonban nagy túlerő állott csapatainkkal szemben, ezért eddigi sikereket nem használhattuk ki teljes mértékben és nem folytathattuk offenzívát. Foglyul ejtett orosz katonák száma és sok hadiszákmány bizonyítja seregünk milyen sikereket ért el. Auffenberg kétszer kiadta parancsot katonáknak visszavonulásra, csapatok első ízben nem akartak hinni parancsoknak, mert nem tudták belátni, hogy mi lehet intézkedésnek oka. Ezek a katonák ugyanis hetek óta győzelmes előnyomulásban voltak és igen sok foglyot ejtettek. Nem látták ez intézkedés célját. Csapatokat nem verték meg sehol a mai napig és ahol visszavonultunk, kizárólag azért történt, mert a vezetők nem akartak túlerővel lévő ellenséggel döntő összecsapásba bocsátkozni és kedvezőbben akarták csapatainkat csoportosítani. Dankl győzelmes előnyomulását ezért kellett abbahagyni és ezért nem fejezhette be Auffenberg serege stratégiai feladatát. Oroszoknak rengeteg veszteséget okoztunk. Most előreláthatóan szünet fog a csatákon beállni. Katonáink lelkesedése határtalan és a csata hosszú időtartama ellenére még utolsó napon is leglelkesebb volt a hangulat, alig lehetett a katonákat a folytonos rohamtól visszatartani.

Csak fogly oroszok vannak német földön.

Berlin, szeptember 13. A nagy vezérkar jelenti: Hindenburg tábornok a kelet-poroszországi orosz sereget tegnapi harc után teljesen megverte. Az oroszok visszavonulása mintegy meneküléssé fajult. Hindenburg az ellenség átlépése közben már átlépte a határt és eddig több mint tízezer sebesülten orosz foglyról, nyolevan ágyu, számos fegyver légi és egyéb jármű zsákmányolásáról tett jelentést. A hadiszákmány nőttön nő. Stein főhadiszállás-mester. (Ministerelnökségi sajtóosztály.)

Budapest—Bécs, augusztus 13. a vezérkari főnök helyettese. (A ministerelnökség sajtóosztálya.)

Ötezer foglyot ejtett a budapesti hadtest.

Budapest, szeptember 13. A leMBERGI csatában, amelyről Höfer vezérőrnagy a vezérkari főnök helyettese ma reggel érkezett jelentésében beszámolt, a negyedik hadtestnek is kiváló része volt. Ez a hadtest állandóan győzelmesen nyomul előre. Nyolcvan ágyut zsákmányolt és ötezer foglyot ejtett.

Berlin, szept. 13. Hivatalosan megállapítják, hogy — nem számítva a foglyokat és sebesülteket, — most már egyetlen orosz katona sincs német földön. (Bud. Tud.)

Kémkedéssel vádolják a pétervári parancsnokot.

Bécs, szeptember 13. Mint a Reichpost Pétervárról értesül, Draskevics pétervári városparancsnok eltűnt a városból. Draskevics kémkedéssel volt gyanúsítva. (M. T. I.)

Uj orosz hadiadó.

Berlin, szeptember 13. Pétervárról érkezett jelentések szerint az orosz kormány új hadiadót vetett ki. A távirati díjat szavanként öt kepekről hétra emelték fel, a postai díjszabást is felemelték. (M. T. I.)

Páris köré vonul a német hadsereg.

Róma, szeptember 13. A Tribuna következőket közli: Az operációk múlt vasárnap kezdődtek és azóta 250 kilom. fronton állandóan folyamatban vannak. Mindkét oldalról közel másfél-millió harcra áll egymással szemben. A német jobbszárny Kluck tábornok vezérlete alatt a Grand Morin völgyében a Marnetól délre megérőített állást foglal el. A támadás bázisa nyugaton Meaux, keleten Vitry. Bülov tábornagy Vitrytől északra, Hausen tábornok Reims és Ardonne között áll. Két francia hadtest Secanetól és Vitrytől délre áll.

A főfronton négy hadtest küzd egymással. French feladata az volt, hogy Kluck körülkerítéssel megkísérelje a támadást. Kluck észrevette a tervet és meg akarta erősíteni jobbszárnyát, de a párisi csapatok megtámadták, mire a Gauchet és Petit Morin erődökhez vonult vissza. Az ágyuszó északkelet felől húzódik. (M. T. I.)

Berlin, szeptember 13. A haditudósítók táviratai szerint a Páris melletti harcok tovább folynak. A Frankfurter Zeitung haditudósítója táviratában megállapítja, hogy a Páris melletti harcok borzasztóan komolyak, mert minden talpalatnyi földet az utolsó vércsöppig megvédelmeznék. (Bud. Tud.)

Turin, szeptember 13. A Stampa értesülése szerint Anglia egyelőre nem küld több csapatot Franciaországba. A német csapatok Pas de Calais megyében előnyomulnak. Az angol haderő Dunkirchenbe, Calaisba és Boulogneba vonulnak vissza.

Akióban van a német flotta.

Frankfurt: A Frankfurter Zeitung a német flotta újabb sikeréről kap hirt Stockholmból Karlsruhe nevű német cirkáló Barbadosnál elsüllyesztette a Howes Castle nevű angol gőzöst.

Könnyű

a sebesülések többsége. (Bolgár Ferenc volt államtitkár nyilatkozata.)

Az Aradi Közlöny tudósítójától.

Budapest, szeptember 13.

Hadseregünk kemény harcot vív északon és délen, természetesen tehát, hogy naponként hozzák a csatamezőkről a sebesült hősöket.

Egy hírlapírónak alkalmá volt beszégetni Bolgár Ferenc v. b. t. t. honvédelmi miniszteriumi volt államtitkárral, aki itt mint a Vöröskereszt megbízottja működik. Bolgár Ferenc a sebesültekről a következő felvilágosításokat adta:

— A sebesültek száma relative egyáltalában nem nagyobb, mint más háborúkban. Abszolút számban talán több lesz a sebesülés, tekintve, hogy csak a krasznik-lemergi ütközet is a legnagyobb volt, amit valaha seregek vívtak, de a roppant embertömeghez viszonyítva, alig változott a sebesültek aránya. Legfőként pedig nem szabad megfeledkezni arról, hogy akiket kórházba hoznak, azok nagyobb részét nem is sebesültek, hanem másféle betegek. A háboruban a betegek száma mindig több, mint a sebesülteke. Epen Dolinger tanár, hadikórházunk parancsnoka számította ki egy nemrég megjelent tanulmányában, hogy eljövendő háborunkban a monarchia hadseregei százezer sebesülteket szemben két százötvenezer beteg fog juttatni a kórházakba és ebből a számból Magyarországra északnyugati részre sebesült és beteg katonák kerülnek. Továbbá Budapestben, hová mint az egész gyógyító szervezet középpontjába természetesen a legtöbb sebesültet hozzák, nem is olyan nagy az ágy-szám. Mindössze tízezer.

A mostani háboruban fektűnően talányban van a könnyű sebesülések aránya s a modern fegyverek folytán a sebesülések neme hasonlíthatatlanul kedvezőbb, mint minden más

eddig háboruban. Így a mi kórházunkban, ahol mintegy száznyolcvan sebesült van és a XVI. helyőrségi kórházban még egyetlen egy sebesült sem halt meg. Ellenben minden nap gyógyultan, vagy csak tüdülésre szorulóan kibocsátunk egy-egy csapatot. Pedig elég nagy az ágyulövedékek által történt sebesülések száma is.

— Eddigi tapasztalatok szerint a sebesülések 15 százaléka történik ágyulövedék által. 83 százalék fegyvergolyók által és csak 2 százalék kard és szurony folytán. A mostani háboruban nőtt az ágyulövedékek okozta sebesülések aránya, különösen az oroszokkal szemben, akik az ágyuharora vetik a fősúlyt, puskaüzben pedig gyöngék. A sebesülések túlnyomó része a bal karon van, mely a puskát támasztja és a lábán. De az ágyulövedékek okozta sérülések is rohamosan gyógyulnak. Tény az is, hogy halottaink száma aránylag igen kevés és hogy ellenfeleinknek sokkal nagyobb a veszteségük, kivált halottakban, mert a mi puska-golyóink hatásosabbak.

H I R E K.

— Kitüntetett aradi hősök. A katonai rendeleti Közlöny egész sereg kitüntetést hoz, melyek mindegyike az ellenség előtt végrehajtott hősteti jutalma, mind beszélő bizonyítéka tisztjeink és legénységünk haláltmegvető bátorságának és vitézségének. A kitüntetettek közt vannak a kisszentmiklósi tüzérsztály tisztjei is, akik az orosz harctéren haláltmegvető hősiességgel harcoltak. A vaskorona-rend 3. osztályát a hadiékítménnyel kapta: Watzler József alezredes, a 10. utász-zászlóalj parancsnoka és Bugarin Emil alezredes, a kisszentmiklósi 7. lovas ütegosztály parancsnoka. Katonai érdemkeresztet kapott hadiékítménnyel: Lechner Gedeon 7. lovas ütegosztály tartalékos hadnagya. Borha Olivér 7. lovas ütegosztálybeli százados, legfelsőbb elismerésben részesült. Kovács Kálmán 7. lovas ütegosztálybeli főhadnagy és Wagner Miklós 7. lovas ütegosztálybeli hadnagy. — Az arany vitézségi érmet három, az ezüst vitézségi érem első osztályát ötven, ugyanazon érem második osztályát százhat katoná nyerte el. A kitüntetett kisszentmiklósi tüzértisztek óriási jelentőségű haditettét vittek véghez és ezért kapták a kitüntetések, köztük az üteg parancsnoka egyikét a legmagasabb kitüntetéseknek.

— Aradi hőlygek a sebesült katonáknak. Arad város közönsége meleg szeretettel veszi körül a helybeli kórházakban fekvő és gyógyuló sebesült hőseinket. Ez a szeretet igen sok formában nyilatkozik meg és valamennyinek az a célja, hogy a sebesültek minél jobban érezzék magukat, semmiben hiányt ne szenvedjenek. Ételneműben, a jó és bőséges kórházi kosztion kívül, az aradi közönség is ellátja a katonákat. Ma este a Hasszinger-utcai iskolában fekvő sebesülteket három lelkes aradi urileány Kirschner Gizi, Mátéffy Ilonka és Zelekutyán Mariska vendégelte meg. Két pár kolbászka és párolgó tea jutott vacsorául minden katonának. Vacsora közben az iskola zongoráján egyik sebesült katoná Lehman Károly őrmester néhány tüzes magyar dallal vidította fel beteg társait.

— Németek sebesültekórháza Budapestben. Budapestről jelentik: A Budapestben élő német birodalmi alattvalók önkéntes csapatot alakítanak, azonkívül saját költségükre kétszáz ágyas kórházat állítanak fel.

— Az aradi huszárok sebesült tisztjei. A Vöröskereszt által kiadott „Hírek betegekről és sebesültekről” című nyilvántartás hetedik füzetében több aradi hős nevével is találkozunk. Megnyitja a sort Cserépy Arpad honvédhuszár alezredes, akinek egy kozák pikát döfött a határon vívott öldöklő csaták egyike alkalmával jobb felső combjába. A hős alezredes egy ideig a lemergi 14. számú helyőrségi kórházban ápolták, majd egyik ausztriai kórházba szállították. Ugyanezen a listán szerepel igmanshóhi Kotzian Viktor hármashuzárezredbeli főhadnagy, akinek jobb felsőcombján ért lösebb és csonttörést is szenvedett. A főhadnagyot a bécsi Auersberg-utcai szanatóriumban ápolják. Majerhoffer Lajos harmadik huszárezredbeli hadnagyot a bal karján érte puska-lövés.

— Ujabb szerencsétlenség a Lánchid építésénél. Budapestről jelentik: A Lánchid építésénél ma délelőtt egy építőállvány leszakadt. Négy munkás súlyosan, kettő jelentékenyen, sokan könnyebben megsebesültek. (A Lánchid építésénél öt hét előtt már történt egy szerencsétlenség, amikor egy elszabadult csónakház elsodorta és letepte a hid félig kész új láncát.

— Adományok. A polgármesteri hivatalhoz a bevonultak hátramaradtjai részére a következő adományok érkeztek: Klein B. Vilmos 50 k., dr. Varjassy Lajosné 20 k., Ring Lajos 60 k., Klimó Józsefné 3 k., özv. Klein Ignácné 2 kor. Ekszert adtak: Ungár Magda és Mariska 1—1 aranygyűrű, Villányi Irénke 1 arany gyűrű, 1 aranylánc. Az Aradi Vörös Keresztnek Ring Lajos 60 koronát adományozott.

— A harctéren elesett képviselő. Budapestről jelentik: Dahinten Ernő dr. szász képviselő, aki a harctéren megsebesült, ma a kórházban meghalt. A bresület mezején elhunyt képviselő harmincöt éves volt. 1910. június 1-én választották meg egyhangulag a közhalmi kerületten (Nagyküüllő-megye) s a nemzeti munkapárt programjával vállalta mandátumát. A cs. és kir. 97. trieszti gyalogezred tartalékos hadnagya volt a mint ilyen vett részt dicsőséges háborunkban.

— Az aradi zenekedvelők egyesülete választmányi ülést tart szeptember hó 14-én (hétfőn) d. u. 5 órakor a Batthyány-utca 26. sz. a. (a Szántay-palota mellett) levő ház emeleti helyiségében, a hová a városi zeneiskola a háboru tartamára át lett helyezve. Tárgy: Kérvények elintézése, folyó ügyek. A választmányi tagok szives megjelenését kéri Institoris Kálmán kir. tan., ny. polgármester, egyesületi elnök.

— Megölte a golyó, amikor a feleségének levelet írt. Budapestről jelentik: Cuda századost, déli vasuti tisztet egy golyó megölte épen mikor nejeének levelezőlapot adott fel.

— Szerelmi dráma az utcán. Budapestről jelentik: Jubász Sándor tizennyolc éves csapos legény ma délelőtt nyílt utcán agyonlőtte Molnár Emma tizennyolc éves cseléd-leányt.

Felelős szerkesztő:

Rudnyánszky Endre.

NYILTTER.*

Mélyen szomorodott szívvel jelentjük, hogy forrón szeretett fiunk

Lichtig Jenő

folyó hó 12-én délután 3 órakor 23 évében elhunyt.

A megboldogult hült teteme folyó hó 14-én délután 4 órakor fog az aradi izr. sírkert halottas házából örök nyugalomra helyeztetni.

Arad, 1914. szeptember 14.

A gyászoló család.